

NIEMCY

Przepisy celne

Spoza EWG można wwieźć do Niemiec bez opłaty celnej, oprócz przedmiotów osobistego użytku, upominki o łącznej wartości do 115 DM (Z EWG 200 FM)

Towary zwolnione od cła:

papierosy - 200 sztuk lub 50 cygar lub 250 g tytoniu

1 litr napojów spirytusowych lub 2 litry wina

500 g kawy lub 200 g ekstraktu kawowego

100 g herbaty lub 40 g ekstraktu herbacianego

50 g perfum i 0.25 g wody toaletowej.

Zwolnienia dotyczą w przypadku wwozu alkoholu i wyrobów tytoniowych osób powyżej 17 lat, a w przypadku kawy 15 lat.

W kanistrze można wwieźć do 10 l paliwa.

Ograniczenia w ruchu drogowym

W terenie zabudowanym ograniczenie do 50 km/godz. Samochody osobowe bez przyczepy i inne pojazdy mechaniczne na ter. nie zabud. do 100 km/h, na autostradach zalecane ograniczenie do 130 km/h.

Autokary i pojazdy z przyczepami - ograniczenie do 80 km/h, na drogach i autostradach.

Numer pomocy technicznej : 192 11.

Geografia

Kraj federalny - kraje związkowe - landy - 16

W RFN było 10 + 5 z NRD + Berlin; 357tys km², 80mln mk

Berlin - stolica i siedziba parlamentu; siedziba rządu - Bonn

Krainy: Nizina Niemiecka, Harz, Las Turyński - pld od Erfurtu - Turyngia, Rudawy - pld Saksonii, granica z Czechami, Las Frankonki, Las Czeski, Las Bawarski - Szumawa; Jura Frankonka - pld od Norymbergii, Schwarzwald - Badenia - nad Renem - granica Z Francją; Jura Szwabska, Wyzyna Bawarska; Alpy

Rzeki: Ren - dopływ Men (Frankfurt)

Ems, Wezera (Brema), Laba (Hamburg)

Dunaj (ze Shwarzwaldu) - Lech, Izara (Monachium)

Zatoki: Helgolandska, Kilońska, Meklemburska, Pomorska

Kraje związkowe:

Bawaria - Bayern 71tys km², 11mln - Monachium - CSU

Północna Nadrenia-Westfalia - Nordrhein-Wesrfalen - 34tys km², 17mln

- Dusseldorf - SPD

Badenia-Wirtembergia - 36tys km², 9.3 mln - Stuttgart - CDU

Hesja - Hessen - 21tys km², 5.5 mln - Frankfurt, stolica Wiesbaden

Nadrenia-Palatynat *Rheinland-Pfalz 20tys km², 3.6 mln - Moguncja (Meinz)

Saara - Saarland - Saarbrucken

Dolna Saksonia - Niedersachsen 47tys km², 7.2 mln - Hannover

Szlezwik-Holsztyn- 16tys km², 2.6 mln, - Kilonia

Hamburg - 755km², 1.6mln

Brema 404km², 660tys, - Brema + Brementhaven

Berlin - 883km², 3.4 mln

Była NRD:

Brandenburgia - Brandenburg, z Poczdamem

Saksonia - Drezno
Turyngia - Erfurt
Saksonia-Anhalt - Magdeburg - 24tys, 3mln
Meklemburgia-Pomorze Przednie - Schwerin 23.8tys, 2mln

Organ ustawodawczy - Bundestag - deputowani z wyborów
Bundesrat - przedstawiciele krajów związkowych
mianowani przez rząd
Głowa państwa - prezydent Richard von Weizacker - od 1984r
Na czele rządu - kanclerz federalny Helmut Kohl

Historia

Najstarsze wzmianki o Germanach pochodzą od Rzymu
Na pocz. naszej ery dochodziło do potyczek z legionami rzymskimi
VIII w- należały do państwa Franków
814 - rozpad cesarstwa - Niemcy
Koniec IX w - granica wschodnia na Labie i Soławie - ze Słowianami
Do XIV w granica przesuwała się coraz bardziej na wschód
Pierwszy król Niemiec - Konrad I - po wymarciu dynastii Karola - 911w
Xw - I połowa XIw - rozwój potęgi Niemiec - Cesarstwo
Połowa XIw - upadek - wędrówka pielgrzymia Henryka IV do Canossy
XIIw - władzę objęła dynastia Stauferow - najwybitniejszy
przedstawiciel - Fryderyk Barbarossa
Pod koniec XIII w - do władzy doszli Habsburgowie - polityka dynastyczna, nie państwowa Zyskują
na znaczeniu miasta - Związek Państw Hanzeatyckich Przełom XV/XVI w - cesarz Maksymilian nie
przyjął korony od papieża, wprowadził rządy parlamentarne - Reichstag. Ten system trwał do
początku XIXw.
Podział wierzących na katolików i ewangelików - Luter, reformacja
Wojny chłopskie, wojny religijne - w XVI i XVII w
W okresie wojny odłączyły się od Rzeszy Holandia, Szwajcaria.
Przekształcenie Marchii Brandenburskiej w Prusy.
Usamodzieliła się Bawaria i Austria
Dopiero pod rządami Fryderyka Wielkiego I, Prusy zaczęły odgrywać olbrzymia rolę i stawać się
mocarstwem światowy.
Pod naporem Napoleona rozpadła się Rzesza Niemiecka całkowicie.
W II połowie XIX w nad całymi Niemcami położyło rękę jedno państwo niemieckie - Prusy -
powołanie cesarza Wilhelma I. W okresie międzywojennym - Republika Weimarska.
Weimar - na wschód od Erfurtu

GOSPODARKA

Ogromny handel międzynarodowy - eksport 600-700mld marek,
przewyższa import
Wysoka wydajność, mały % ludzi w przemyśle.
Zdolnych do pracy 38.6 mln, pracuje 36mln, 58% mężczyzn, 42% kobiet. Cudzoziemców 5.7%.
Struktura zawodowa ludności: przemysł 15%, rolnictwo 4%, leśnictwo 5.6% transport z
handlem >17%, administracja 15.7%, menadżerowie 6%, rzemiosło 6%, medycyna, opieka społ. 5%,
oświata, sztuka >6%, usługi bytowe >9%

Ponad 33mln mieszkań; jedno mieszkanie liczy 80m², na jedno mieszkanie przypada 2.4 mk
Do kanalizacji podłączone 89% mieszkań, 82% podł. do oczyszczalni
Telefon - 500 telf/1000mk
NRD - 100telf/1000mk

Na 100 dzieci - 21msc w zlobkach
-"- - 80 msc w przedszkolach
Szpitale - 106 lozek / 10000 mk
lekarze - 29/10000mk

Landy

Szlezwik-Holsztyn - najbardziej na północ

Słynny kanał Kiloński - najbardziej ruchliwa droga morska na świecie
Lubeka - m. Hanzeatyckie - zabytki: mury obronne, bramy, ratusz, spichlerze
Morze - plaże - ważna rola w turystyce, plaże na wyspach
Na północy mieszkają Duńczycy - reprezentacja w Szlezwiku-Holsztynie.
Przyłączony do Niemiec w XIX w.

Hamburg - miasto - olbrzymi port, jeden z największych w Europie
i na świecie. Fryderyk Barbarossa zagwarantował swobodę
żeglugi po Labie - powstał potężny port.
Od 1618r - wolne miasto.

Ważny ośrodek kulturalny - teatry, opera

Brema - wolne miasto hanzeatyckie, port, gospodarka morska Główny ośrodek palenia kawy w
Niemczech, główne miasto win w Niemczech - gromadzi i rozprowadza.

Przemysł lotniczy, urzędnicy kosmiczne.

Dolna Saksonia - Hanower - największy obszar rolniczy Niemiec.

Na północ od Harzu - obszar urozmaicony, polodowcowy
W północnej części Wyspy Wschodnio-Fryzyjskie - walory turystyczne.
Samochody Volkswagen - Volksburg.
Zasoby soli w Saltzguter, rudy żelaza.

Nadrenia Północna Westfalia - najbardziej zaludnione w Niemczech,
od granicy belgijsko-holenderskiej na południe do Bonn.
Niezwyczajnie uprzemysłowiony.

Tradycyjne przemysły tracą na znaczeniu - restrukturyzacja przemysłu

Pomorze Przednie - najsłabiej rozwinięta część Niemiec,

przypomina krajobrazem nasze obszary pojezierne.

Największa rola odgrywa rolnictwo.

Przemysł - północne miasta nadbałtyckie - Rostock, Wismar, Stralsund.

Turystyka - Rugia, Uznam

Saksonia-Anhalt - sztucznie stworzony kraj, nigdy nie funkcjonował
jako państwo odrębne.

Magdeburg, Halle, Dessau - skażenie środowiska.

Ciekawe obiekty turystyczne - słynna katedra w Magdeburgu,
Wernigerode

Brandenburgia - rzeźba zbliżona do polskiej rzeźby pojeziernej.

Dużo wód, rzek.

Dużo turystów, zwłaszcza z rejonu Berlina - obszary turystyki
weekendowej.

Poczdami

Berlin - jedna z ważniejszych metropolii europejskich.

Był stolica od 1871r.

Ważny ośrodek kulturalny - ogromna ilość teatrów, słynne muzea,
pałace - Charlottenburg.

Saara - mały kraj, raz francuski, raz niemiecki - zwornik pojednania

Ważny z punktu widzenia przemysłu - węgiel kamienny, hutnictwo żelaza.

Saarbrücken.

Nadrenia Palatynat - stare zabytki, najwięcej zabytków związanych z Cesarstwem Rzymskim,

słynne miasto Trewir, założone przez Augusta

Wormacja (Worms), Koblencja (Koblenz),

Moguncja (Mainz)

Znana z winorośli dolina Renu i Mozeli

Hesja - największe nagromadzenie miast i miasteczek ciekawych z punktu zwiedzania:

Frankfurt lotnisko, miasto zamerykanizowane,

dużo wieżowców, - posiedzenia parlamentu, koronacje

dużo emigrantów, Wiesbaden

Turyngia - dawne NRD

Bogata historia: Weimar (Goethe, Sciller)

Erfurt

Saksonia - urozmaicony krajobraz, związana historia z Polska

(królowie sascy), Muzeum Zwinger

Lipsk - duże miasto targowe

Badenia- Witembergia - bogaty, ciekawy turystycznie,

Schwarzwald, gospodarka-Mercedes.

Bawaria - silna gospodarka - najbardziej rozwijający się land; przemysły rozwojowe; koncerny BMW, Siemens, AEG

Monachium - dużo zabytków

Jeden z najbardziej zadbanych landów - poln.cz. - Frankonia

Kraje prze które przejeżdżamy:

Bawaria (Coburg, Hof, Scweinfurt, Bamberg, Furth, Nurnberg, Amberg,

Rothenburg, Ragensburg, Augsburg, Monachium)

Badenia (Manheim, Heidelberg, Heibronn, Stuttgart, Baden-Baden, Singen

Karsruhe)

Wybrane miasta:

Norymberga 475tys mk, Bawaria

Głowne miasto bawarskiej Frankonii, dawna siedziba cesarstwa, wielka aglomeracja przemysłowa przy kanale Men-Dunaj, Port lotniczy. Miasto odbudowane z ruin.

Heilbronn 111tys mk, Badenia Wirtembergia

Uprzemysł. miasto w dolinie Neckaru posród winnic i lesistych wzgorz, z ruchliwym portem rzeczny,

Heidelberg 134tys mk, Badenia-Wirtembergia

Sławne miasto uniwersyteckie, dawna siedziba elektorskiego Palatynatu, u wylotu malowniczej doliny Neckaru i lesistego masywu górskiego Odenwaldu.

Piekny zespol krajobrazowo-architekt. i bogate tradycje artst. kulturalne- wyjątkowe walory turystyczne miasta. Uniwersytet z 1386, najstarszy w Niemczech - Adam Asnyk, Jan Karłowicz, Bronisław Trentkowski (filozof).

Kaiser-Lautern 100tys mk, Nadrenia-Palatynat

Ponad 1000 letnia historia, ważny osr. przemysł. pośród wzniesień Lasu Palatynackiego. Od 1970 siedziba uniwersytetu.

Baden-Baden

160m, 50 tys. mieszk., *Badenia-Wirtembergia*

Wielkie i sławne uzdrowisko w dolinie rzeki Oos i na lesistych stokach *Schwarzwald*.

Własności lecznicze radoczących cieplic solankowych (temp. 62-68 st. C) w połączeniu z łagodnym i malowniczym krajobrazem decydują o renomie kurortu, który już w czasach rzymskich leczył

schorzenia reumatyczne (Aquae Aureliae). W XII w. był siedziba Zahringów, margrabiów Badeni. **Dom Zdrojowy (Kurhaus)** z 1821 r. z **Parkiem Zdrojowym**, z najstarszym i największym **kasynem** do gry w Niemczech. Tuż obok pijalnia wód (Trinkhalle) z galeria (1842).

Lichtentaler Alle, najelegantsza promenada uzdrowiska z 300 letnimi dębami i bogatą roślinnością egzotyczną; w XIX w. skupiało się tu życie towarzyskie wytwornej elity międzynarodowej z udziałem wielu koronowanych głów.

Friedrichsbad, najgorętsze źródło termiczne Europy (62-68°C), wytryskujące z głębokości 2 km, w rynku miasta (Markplatz).

Nowy Zamek (Neues Schloss) z XV-XVII w., w nim **Zahringen Museum** z bogatymi zbiorami sztuki (m.in. płótna *Cranacha* i *Stimmera*, porcelana z Miśni, Delft i Chin).

Ruiny rzymskich łaźni (Romische Badruinen), poniżej Romerplatz, ciekawy system podziemnego ogrzewania.

Kościół kolegiacki (Stiftskirche) z pomnikiem nagrobnym margrafa badeńskiego Ludwika Turka (1754r).

Ruiny zamku Hohenbaden (403m) i **zamek Ebersteinburg** (dojazd stroma droga widokową). Kolejka linowa na widokowy szczyt Merkur (669 m).

W okolicy

Rastatt (37tys mk), 15 km na półn, miasto na Nizinie Górnoreńskiej, blisko granicy z Francją, w XII i XVIII w. sławna rezydencja margrów z Baden-Baden. **Barokowy Pałac (Schloss)** z lat 1697-1705, wewnątrz bogato dekorowany. Mieści ekspozycje poświęconą ruchom wolnościowym w Niemczech i **Muzeum Wojskowości**.

Kuppenheim (12 km na półn.); przed miasteczkiem pałacyk letni Favorite (1711).

Steinbach (8 km na płd. zach.), urocze miasteczko **winiarskie** u podnóża średniowiecznego zamku raubritterów, na zach. stokach Schwarzwaldu przy Badeńskiej drodze wina (Badische Weinstrasse).